

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACTH, 2011

SCÉIM MHARCÁLA

GAEILGE

GNÁTHLEIBHÉAL

GINEARÁLTA

Ní mór do na Scrúdaitheoirí Cúnta an mharcáil a dhéanamh i ndúch dearg. Ní mór dóibh na mórbotúin go háirithe a mharcáil (níl ceartú i gceist) trí líne dhearg a tharraingt fúthu.

Is cóir na marcanna a bhronntar ar fhoranna éagsúla na gceisteanna agus na bhfocheisteanna (de réir mar a áireofar ag an gComhdháil iad), a thaispeáint go soiléir san ionad cúí ar fhreagarleabhar an Iarrthóra.

PÁIPÉAR I (220 marc)

CEIST 1	- CEAPADÓIREACHT -	120 MARC
----------------	---------------------------	-----------------

Freagair do rogha **dhá cheann** de **A, B, C, D** anseo.

I gcás A, B, C, agus D (Dhá cheann le freagairt)

Leathleathanach nó breis:	Tasc	= 3 marc	
	Ábhar	= 9 marc	= 60 marc × 2 = 120 marc
	Cumas Gaeilge	= 48 marc	

[Cumas Gaeilge = (i) fairsinge agus saibhreas Stór Gaeilge an iarrthóra (= 40%) móide

(ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge (= 50%) agus litriú (= 10%).]

[Gearrfar pionós ar iarrthóirí mura mbeidh na hiarrachtaí ceapadóireachta ad rem.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc a bhronntar as 3 (Tasc), an marc a bhronntar as 9 (Ábhar) agus an marc a bhronntar as 48 (Gaeilge) a thaispeáint go soiléir ag bun na n-iarrachtaí ceapadóireachta.

[Nóta: Maidir le ‘Gaeilge Lochtach’ a luaitear leis na ceisteanna ina dhiaidh seo:

Lochtanna a fhaightear ar fhreagra an iarrthóra i dtaca leis na gnéithe seo a leanas:

- (i) fairsinge agus oiriúnacht Stór Gaeilge an iarrthóra, móide
- (ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge.
(i) agus (ii) sa chóimheas 40% : 60%]

Freagair **A** agus **B** anseo.

A (50 marc)

1. (a) Áit agus bliain ar rugadh John Hume
(b) An post a fuair sé nuair a d'fhill sé ar Dhoire = 10 marc
2. (a) Aois aige nuair a toghadh mar uachtarán ar an gComhar Creidmheasa é
(b) Mar a chabhraíonn an Comhar leis na daoine is boichte = 10 marc
3. **Dhá** thoradh ar na cainteanna sa Tuaisceart san nóchaidí = 10 marc
4. **Dhá** ghearán a rinne daoine ina pháirtí faoi = 10 marc
5. (a) Nuair a bronnadh an gradam air
(b) Trí ghradam a bhuaigh John Hume = 10 marc

[Gaeilge lochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

B (50 marc)

1. (a) An gradam a bhuaigh Sinéad Ahearne
(b) An aois atá ag Sinéad = 10 marc
2. (a) An bhliain ar bhain sí a céad ghradam All Star
(b) An áit ar an bpáirc a n-imríonn sí = 10 marc
3. **Dhá** rud a rinne sí sa chluiche i gcoinne Chontae Laoise = 10 marc
4. (a) An scór a fuair sí sa chluiche i gcoinne Thír Eoghain
(b) Duine amháin atá tógtha go mór lena himirt = 10 marc
5. (a) An saghas duine í Sinéad
(b) **Dhá** ghrúpa a mhol Sinéad = 10 marc

Nóta: Gearrfar pionós i ngeall ar iomarcaíocht. Gaeilge lochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh. Taispeánfar go soiléir na marcanna a ghnóthaíonn iarrthóirí as an mbuneolas a aimsiú, na marcanna a bhaintear i ngeall ar an nGaeilge a bheith lochtach, agus na marcanna a bhaintear i ngeall ar iomarcaíocht san ionad cuí ar an bhfreagarleabhar.

Tá rogha ag iarrthóirí cúrsa ainmnithe nó cúrsa roghnach a dhéanamh

ROINN A

- CÚRSA AINMNITHE -

55 MARC

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1

- PRÓS AINMNITHE -

(55 marc)

Freagair (a) agus (b) anseo.

(a)

- (i) Cuntas ar an am a chaith na buachaillí sa teach tábhairne.
(Fiche Blian ag Fás) = 25 marc
- (ii) An sórt duine é Tomás, dar leat.
Cur síos gairid air 3 + 3 = 6 marc }
Fáth ar/nár thaitin sé leat. = 10 marc
Dhá fháth = 2 mharc × 2 = 4 marc }
= 35 marc

NÓ

- (i) Cuntas ar ar tharla ó d'fhág Eoin an teach go dtí an deireadh.
(Clare sa Spéir) = 25 marc
- (ii) An sórt duine í Clare sa scannán, dar leat.
Cur síos gairid uirthi. 3 + 3 = 6 marc }
Fáth ar/nár thaitin sí leat. = 10 marc
Dhá fháth = 2 marc × 2 = 4 marc }
= 35 marc

NÓ

- (i) Cuntas ar ar tharla idir Nóinín agus Peadar agus iad óg.
(Lá Buí Bealtaine) = 25 mharc
- (ii) An sórt duine é Páid ó Sé, dar leat.
Cur síos gairid air 3 + 3 = 6 marc
Fáth ar/nár thaitin ? = 10 marc
Dhá fháth = 2 marc × 2 = 4 marc
= 35 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair a luadh faoin téama atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite. = 20 marc

NÓ

Cuntas gairid ar **dhá** rud i gceann amháin de na saothair a luadh, Rud amháin a thaitin leat **agus** rud amháin nár thaitin leat. (10 marc × 2) = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) **agus** an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2 - FILÍOCHT AINMNITHE - (55 marc)

Freagair (a) **agus** (b) anseo.

(a)

- (i) (a) Cár shuigh an ghealt ar an mbus? (**Gealt?**)
(b) Cad a rinne na Gardaí i Ráth Fearnáin?
(c) Cá raibh an rúnaí ag dul?
(d) Cén duine a d'aithin an ghealt nuair a stad an bus? = 8 marc
- (ii) Luaigh **dhá** íomhá (pictiúr) atá sa dán. Déan cur síos **i d'fhocail féin** ar an dá íomhá sin sa dán. = 8 marc
- (iii) (a) Conas a léirigh an bhean óg go raibh sí an - neirbhíseach?
(b) Cad a bhí ag na dochtúirí nuair a tháinig siad go dtí an bus?
(c) Cén fáth a raibh an rúnaí chomh buartha sin? = 9 marc
- (iv) An maith leat an dán seo? = 2 marc
Dhá fháth. = 4 marc × 2 = 8 marc = 10 marc
= 35 marc

NÓ

- (i) (a) Cén fáth a raibh an file ag gol?
(**Bímse Buan ar Buairt Gach Ló**)
(b) Conas atá fhios agat nár chodail an file?
(c) Cé eile atá brónach?
(d) Cén t-ainm a thugann an file ar a laoch? = 8 marc
- (ii) Luaigh **dhá** mhothúchán atá sa dán. Déan cur síos, **i d'fhocail féin**, ar an dá mhothúchán sin sa dán. = 8 marc
- (iii) Luaigh **trí** rud a thaispeánann go raibh an dúlra tré chéile. = 9 marc
- (iv) Ar thaitin an dán leat? = 2 marc
Dhá fháth = 4 marc × 2 = 8 marc = 10 marc
= 35 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil sa dán, **Faoiseamh a Gheobhadsa**
faoin mothúchán atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite.

$$2 + 9 + 9$$

$$= 20 \text{ marc}$$

= 20 marc

NÓ

Cuntas gairid ar phríomhsmaointe an dáin, **Faoiseamh a Gheobhadsa**

$$7 + 7$$

$$= 14 \text{ marc}$$

Íomhá a thaitin leat

$$= 6 \text{ marc}$$

= 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chúil ar an bhfreagarleabhar.

ROINN B

- CÚRSA ROGHNACH -

55 MARC

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1

- PRÓS ROGHNACH -

(55 marc)

Freagair (a) agus (b) anseo.

(a)

(i) Cuntas ar na príomhimeachtaí sa sliocht
(**Dírbheathaisnéis**)

$$= 23 \text{ marc}$$

Teideal an tsaothair /ainm an údair

$$= 2 \text{ marc}$$

= 25 mharc

(ii) Pearsa a thaitin (nó nár thaitin) leat.

Cur síos gairid $5 + 5$

$$= 10 \text{ marc}$$

$$= 35 \text{ marc}$$

NÓ

(i) Eachtra is mó a/nár thaitin leat sa **ghearrscannán**
(**Gearrscannán**)

$$= 23 \text{ marc}$$

Teideal an ghearrscannáin/ ainm an stiúrthóra

$$= 2 \text{ marc}$$

$$= 25 \text{ marc}$$

(ii) Pearsa a thaitin (nó nár thaitin) leat.

Dhá fháth ar/nár thaitin sé leat.

$$5 + 5$$

$$= 10 \text{ marc}$$

$$= 35 \text{ marc}$$

NÓ

- (i) Cuntas ar na príomhimeachtaí a tharla sa dráma.
(Dráma)
 Teideal an dráma / ainm an údair. = 2 marc
- (ii) Pearsa a thaitin (nó nár thaitin) leat. = 23 marc
 Dhá fháth ar/nár thaitin sé leat.
 $5 + 5$ = 10 marc
 = 35 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

- (i) Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair eile **nár** úsáid tú i gcuid (a) faoin **téama** atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite.
 $9 + 9$ = 18 marc
 Teideal an tsaothair /ainm an údair = 2 marc
 = 20 marc
- NÓ**
- (ii) Cuntas gairid ar **dhá** phearsa i gceann amháin de na saothair eile **nár** úsáid tú i gcuid (a). Pearsa amháin a thaitin leat **agus** pearsa amháin nár thaitin.
 $= 9 \text{ marc} \times 2$ = 18 marc
 Teideal an tsaothair /ainm an údair = 2 marc
 = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) **agus** an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2 - FILÍOCHT ROGHNACH - (55 marc)
--

Freagair (a) **agus** (b) anseo.

(a)

- (i) Téama **i d'fhocail féin**. (Dán **nua** a chum **bean**) = 8 marc
- (ii) Cur síos **i d'fhocail féin** ar dhá íomhá
 $= 4 \text{ marc} \times 2$ = 8 marc
- (iii) Teideal an dáin oiriúnach? = 4 marc
 Fáth amháin le do fhreagra = 4 marc = 8 marc
- (iv) Ar thaitin an dán leat? = 1 marc }
 Dhá fháth. = 4 marc $\times 2$ = 8 marc } = 9 marc
- Teideal an dáin/file a chum. = 2 mharc

= 35 mharc

NÓ

- (i) Mothúchán is mó. (Dán **nua** le **fear/bean**) = 2 marc
 Dhá fháth. 3 marc × 2 = 6 marc = 8 marc
- (ii) Dhá mheafar sa dán = 2 marc
 Cur síos i **d'fhocail féin** ar an dá mheafar = 6 marc = 8 marc
- (iii) Rud amháin sa dán a bhí suimiúil = 8 marc
- (iv) Ar thaitin an dán leat? = 1 marc
 Dhá fháth. = 4 marc × 2 = 8 marc = 9 marc
- Teideal an dáin/ainm an fhile. = 2 marc
- = 35 marc**

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

- (i) Cuntas gairid ar a bhfuil i ndán a chum **fear** agus **nár** úsáid tú i gcuid (a) faoi mhothúchán amháin atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite.
 (9 + 9) = 18 marc
 Teideal an dáin/ainm an fhile = 2 marc = **20 marc**

NÓ

- (ii) Cuntas gairid ar phríomhsmaoineamh an dáin a chum **fear** agus **nár** úsáid tú i gcuid (a). = 12 marc
- Cuntas gairid ar íomhá a thaitin/nár thaitin leat = 6 marc
 Teideal an dáin/ainm an fhile = 2 marc = **20 marc**

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a) agus an marc don Ábhar agus don Ghaeilge i gcuid (b) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chúil ar an bhfreagarleabhar.

- CLUASTUISCINT - (120 marc)

Cuid A :

Fógra a hAon $4 + 2 + 6 + 2$

Fógra a Dó $4 + 2 + 6 + 2$

Fógra a Trí $4 + 4 + 2 + 4$

Cuid B :

Comhrá a hAon $4 + 4 + 4 + 4$

Comhrá a Dó $3 + 3 + 3 + 6 + 3 + 6$

Comhrá a Trí $4 + 2 + 4 + 2$

Cuid C :

Píosa a hAon $2 + 4 + 4 + 4$

Píosa a Dó $2 + 4$

Píosa a Trí $2 + 4$

[Gaeilge lochtach : 0 – 12 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh]

Socruithe Réasúnta

Tugadh an treoir seo a leanas do na scrúdaitheoirí ar fad:

Níor mhiste do gach Príomhscrúdaitheoir Comhairleach gach a leanann seo a chur in iúl do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha. Níor mhiste do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha é seo a leanas a chur in iúl dá Scrúdaitheoirí:

Sa chás go dtagann Scrúdaitheoir trasna ar script a bhaineann le hiarrthóir a ndearnadh socruithe réasúnta dó/di sna scrúduithe:

- níor mhór don Scrúdaitheoir a chur in iúl dá Scrúdaitheoir Comhairleach go bhfuil a leithéid de script le marcáil aige/aici
- caithfidh an Scrúdaitheoir Comhairleach a mhíniú don Scrúdaitheoir go bhfuil gach gné den scéim mharcála faoi mar atá leagtha amach le cur i bhfeidhm ó thaobh mharcáil na scripte de ach amháin nach mbeidh an litriú ná gnéithe áirithe den ghramadach san áireamh
- míneoidh an Scrúdaitheoir Comhairleach don Scrúdaitheoir go mbeifear ag déanamh fiosruithe ina thaobh seo lena chinntiú go bhfuil an scéim mharcála á cur i bhfeidhm ag an Scrúdaitheoir ina leithéid de chás faoi mar ba cheart.

